

II.

Betragtninger og Anmærkninger

ved

den Finneiske Slægt Pholas

blant de mangeskallede Muskeler,

med dens hidindtil bekiendte gamle og nye Arter,

samt den dermed i Forbindelse staaende

Slægt Teredo Linn.

af

Lorenz Spengler.

(Oplæst den 25 Februar 1791.)

I den Afhandling, som jeg i afdigte Aar forelæste Selskabet, valgte jeg med godt Overlæg til Gienstand for min Undersøgelse den Slægt iblant de mangeskallede Konchylier, som kaldes Lepas, for saa meget som mueligt at bringe samme ved Hielp af passende og noie bestemte Underafdelinger i en mere systematisk Orden end tilforn er skeet, og tillige for at skaffe Efferen og Samleren en bedre Kundskab om disse Dyr; heller ikke mener jeg at tage Feil, naar jeg troer ikke at have paataget mig et unyttigt Arbeide, om jeg denne gang

gang stræber at afhandle for Esserne af Conchyliologien den tredie Slægt af de mangeskallede Muskeler, nemlig Pholaderne og ved Hielp af ubedragelige Kiendemærker til Lettelse for Videnskaben at sætte dem udaf hinanden og anvise dem den Plads, som efter deres Forskiellighed med Rette kan tilkomme dem.

I Sammenligning med den foregaaende Slægt *Lepas*, er nærværende kun liden, men desto vanskeligere at bekomme fuldstændig med deres Hielpeskalle (*valvis accessoriis*) og denne Mangel kan ikke andet end være til stor Hinder for de Forfattere, som ville anføre Arterne af denne ubekjendte Slægt.

Eigesom *Lepades* ikke kunne bestaae for sig allene uden at have andre Legemer, hvortil de kunne fæste sig fast, saaledes kunne heller ikke Pholaderne leve, naar de skulde være udsatte for Havets og Bølgernes idelige Bevægelse, efterdi den Deel af Døret, som hos de toskallede Muskeler udgier Foden, hvoraf de pleie at betiene sig til at krybe og hefte sig fast til haarde Legemer, ikke er af den Beskaffenhed hos disse, at de kunne bruge dem i samme Tilfælde; derfor vide de ogsaa paa en næsten ubegribelig Maade at tage deres Bolig i tørt Havslam, i alle Slags Leerarter, i forladte Korallvaaninger, i Træe o. s. v., saa at de (en meget liden Nabning oventil undtagen) blive ganske skinte for det menneskelige Øie. De opholde sig i Selskab sammen, og fortiener dette at bemærkes, at de egentlige Pholader, og iblandt dem de, som være til

en vis Størrelse, stedsde bygge deres mørke Baaninget tæt hos hinanden i en lodret Stilling, saaledes at den brede Ende vender nedad: en Undtagelse herfra gjør dog Træepholaden, hvilken til alle Sider borer sig ind i Træe, og naar de møde hinanden med deres Abninger, pleie de at tage Veien til Siden. Mange Forfattere og deriblant Konchyliologerne have i deres Skrifter, hvor de tale om Slægten Pholas, yttret deres Forundring over, at dette Dyr havde den Kraft at kunne bore sig ind ofte i haarde Stene, uden at man var i Stand til at opdage udvendig paa Stenen det mindste Hul, hvoraf man kunde vide, at Skaldyr deri laae skjulte. De have havt de besynderligste Indfald, naar de have gjort sig Umage for at forklare, hvorledes dette Naturunder er gaaet for sig. Det er sandt, man finder Mytil. Lithoph. i mere end Marmerhaard Kalksteen, saavel paa den franske Kyst ved Toulon, som ogsaa ved den italienske Havn Ancona, hvor tillige Pholaderne opholde sig; men denne Musffelart er heller ikke nogen virkelig Pholade, uagtet den af Forfatterne bestandig forveksles med samme; den hører derimod til de toskallede Musfeler og har kun dette tilfældes med Pholaden, at den ligeledes veed at søge sin Boltig i Stene; dog alligevel maae man heri gjøre en stor Undtagelse, da begge som forskiellige Musffelarter ogsaa vide at betiene sig af ganske forskiellige Materier at skjule sig i. Jeg maae derfor her anføre en Jagttagelse, som hidindtil er bleven ubemærket.

Mytil.

Mytil. Lithoph. har en ulige stærkere Skal end Pholaderne pleie at have, og deres paa alle Sider afrundede cylindriske Figur er Dyret til megen Bøttelse i at udbore og udvide sin dunkle Bolig, hvilket den tiltagende Bøttelse gjør til en Nødvendighed. Pholaden derimod har en tynd let brækkelig Skal, og de smaae, desuden overmaade tynde Hjelpestalle, der ikkun ved et Ligament er heftet til Dyret, gjøre det besværligt, om ikke ganske umueligt for denne Muskelart at anvende nogen Kraft, naar den skulde finde det fornødent at udvide sin Baaning i et nogenlunde haardt Ledeme: I Følge altsaa af hvad jeg ovenfor har sagt, kan den toskallede Mytil. Lithoph. altid vælge en fastere Materie, naar den finder for godt at skjule sig. Medens den er ung, ja vel ogsaa naar den endnu ligger indsluttet i Egget, nedgraver den sig derfor paa Strandbredden i den Kalkjord, som er opkommet af opløste Dyr og Muskelskalle, hvormed Grunden ved Stranden er bedækket, hvilken Jord siden formedelst det slimede og klæbende Sæevand pakker sig sammen i en Masse og gaaer derfor over til at blive en haard Kalksteen, naar Vandet rinder bort og Luften faaer frie Adgang dertil. Pholad-Muskelen derimod søger en muddret og leeret Grund: den maae nu enten være ganske ung eller ogsaa allerede staae i Bøttelse, saa er dog en saa blød Beklædning altid uskadelig for dens let brækkelige Skal. Den synker sig altsaa lodret ned i den bløde Leermasse, som omgiver den paa alle Sider.

Bed

Ved Hielp af sit Rør, der er forsynet med en dobbelt Kanal, borer dette Dyr, ligesom de andre toskallede Muskelarter, der pleie at tage deres Bolig i fremmede Legemer, ifkun et lidet Hul, der rækker til Vandet, hvorigiennem det indsuer Næring og fyller sig af med sine Ureenligheder. Leerarterne kunne vel ogsaa antage en maadelig Haardhed, naar de udsættes for den frie Luft, men dog aldrig gaae over til den Grad af Haardhed, som den forhen meldte Kalkjord, hvorfor man sielden eller aldrig vil finde de egentlige Pholader i samme.

Adanson i sin *Histoire Naturelle du Senegal* skriver om Pholaderne der paa Kysten, at de ved Mundingen af Niger sidde i temmeligt fast Mudder eller Havslam. Reaumur giver i en fortreffelig Afhandling udi *Memoires de l'Academie de Sciences* for Aaret 1712 en omstændelig Beretning om de Pholader, som blive i Mængde optagne paa den franske Kyst ved Poitou d'Aunis og Toulon, hvor de spises; de sidde sammesteds almindeligst fast i en blaae Leerart. Samme Pholader, og som ligeledes holde sig skjulte i Blaaeleer, finder man i det adriatiske Hav paa den lave Havbred ved Ancona, hvor de som Østers ligeledes blive spiste. Paa Kysten af England og Irland gives de ligeledes i Mængde siddende i Leer, hvor man ved Vandets Aflob kan opdage dem formedelst de mange smaae Huller. I Ostindien paa Koromandel Kysten ved den nordøstlige Side hos Sitta-Pachan-
terie

terie (skriver Dr. König mig) bestaaer hele Strandsbredden af en serregraae Leertart, hvori findes adskillige fældne Skaldor, men fornemmelig Pholader. I Følge en anden Beretning fra denne Naturkyndige fandt han i den Sineiske See og den Siamiske Havbugt for Udebet af Strømmen Qunda i en muddret Grund af halv Mandes Dybde den fældne Pholas, som jeg i en omstændelig Afhandling har beskrevet og foreløst det Kongelige Danske Videnskabers Selskab og findes indrykket tilligemed Kobberne i den 3die Deel af de nye Samlinger, som bemeldte Selskab har udgivet. Af denne Aarsag vil jeg ikke her igientage de mange deri anførte Sagttagelser over denne Art. Jeg har i denne Henseende allene villet anføre de Efterretninger, som grundede sig paa Erfaringer, for at vise, at Pholaderne ere intet mindre end i Stand til at bore sig ind i haarde Stene og Klipper, hvilket saa mange Forfattere i Naturhistorien har beskieftriget sig med at forklare og gjort sig Umage for at udfinde Maaden, hvorpaa dette Naturunder er foregaaet. Ja de have endog tillagt Pholas-Dyret en steenopløsende Saft, for derved at kunne lette sig Arbeidet, naar det vilde ud-bore sig en Bolig i haarde Klipper. Erfaring lærer, at forskjellige toskallede Muskelarter vide ligesom Pholaderne at sege deres Baaninger deels i Koralmasser og andre bløde Kalkstene, deels i Muskel- og Sneylskalle. Men man maae antage, at disse Skaldorarter, saa forskjellige de end ere, ikke have banet sig

Weien

Veien uden fra ind i de fremmede Legemer. Madreporer og porøse Kalkstene have allerede saa megen Leilighed i Beredskab, at den unge Afkom af hine Muskelarter kunne uden megen Møie vælge sig der et Opholdssted, naar de ville begynde deres Arbeide med at forstørre og i Forhold til deres Væxt udvide deres Skalle. Men hvorledes maatte det vel gaae disse ubudne Giester, naar de vilde indqvartere sig i Muskel- og Sneglehuse, da disse ere byggede af en meget fastere Materie end hine? Man begriber lettelig, at tyndskallede Muskler og Snekker ikke ere skikede til at giemme fremmede Muskeler under deres Skal. Men de tykshallede Konchylier faae først med Alderen deres tykke Skalle, fornemmelig de, som aarlig foruden deres sædvanlige Udvidelse enten tilsette nye Sneglegange s. Ex. Purpursnekken, eller ansette nye Lag for at styrke de gamle, saasom Strombi eller Ringesnekken og den store Perlemusling *Mytilus margaritifera* og andre mange flere. Denne Maade, hvorpaa Skallene vore og blive tykkere hos Konchylierne, er en beqvem Leilighed for den unge Afkom af de smaae Muskeler, som skiule sig i andres Skaller, da de kan blande sig med under i den nye tilflydende Materie; thi da er denne selv langt fra ikke endnu bleven haard, og af den Aarsag kan Muskelen formedelst sin cylindriske Bygning og ved Hielp af de ordentlige Indsnitte paa beggends Skalle, hvilke tiene den i Steden for en Fiil, være stærk nok ved sin uophørlige Bevægelse til at udvide

vide og udhule sin Baaning efter Nødvendighed. Jeg kender ingen Muskelart, som er mere plaget af fremmede Indvaanere end de gamle udvorne Muskelev af ovenmeldte Mytil. margaritif., en liden' Sort af Mytil. Lithophag. pleier hyppigt at snige sig ind imellem den udvendige og indvendige Plade af Skallen, saa at derved den hele Muskel formedelst de mange Huller bliver ganske ubrugbar for Kunstnerne.

Jeg kommer nu igien efter min Hensigt tilbage til Slægten Pholas, og maae endnu melde noget om dem, som pleie at indbore sig allene i Træ, og derunder hører Pholas pusillus Linnæi. Allerede i Aaret 1779, da denne Pholas endnu var sielden og af da saa Forsattere, som havde meldt noget derom, meget usfuldkommen og utydelig beskrevet, har jeg i en Afhandling med tilhørende Aftegning i Beschäftigungen der Berliner Gesellschaft Naturforschender Freunde 4de Bind omstændelig beskrevet samme. Jeg fik Originalerne fra Tranquebar, som vare fuldstændige og store. Saa Aar derefter fik vi denne forhen saa sieldene Pholas i stor Mængde her, da Bunden paa et af det ostindiske Compagnies Skibe, som skulde forhudes, var i Steden for det ellers sædvanlige Træbor (Teredo) ganske igiennemboret med denne femskallede Træepholade, hvilken usædvanlige Tildragelse ikke kunde andet end være Konchyliæ-Samlerne en velkommen Foræring.

80 II. Betragtninger og Anmærkninger

Lidst maage jeg vise Elfferne af *Konchyliolo-*glen, hvorledes man ved bestemte Kiendemærker kan adskille Slægten *Pholas* fra de andre *Musfæls*slægter. Denne Anviisning er saa meget mindre overflødig, da saa mange Forfattere, især af de gamle have i Almindelighed forvejlet de egentlige *Pholader* med de toskallede *Musfæler*, som pleie at bore sig ind i Koraller, *Konchylier* og andre fremmede Legemer.

Den sande og egentlige *Pholade* har 3, 4, 5 indtil 6 Skalle, som ere forskiellige hos enhver *Art* i Slægten. De have ligesom *Bivalves* tvende store Skalle; de andre mindre ere for størstedelen meget tynde, og forbindes ikke ved nogen Leddetand med de to store Skalle, men bedække allene de *Abninger*, som disse lade indvænde sig, der hver de ikke slutte sammen og ere heftede til samme ved liedagtig *Hinde*, som indvændig fra udfylder denne *Abning*. De bredeste og største af disse *Hjælpe*skalle ligge allestider paa det Sted, hvor begge *Hvirvlerne* (*Nates*) af de store Skalle støde sammen, saaledes at paa hver Side er enten en tynd *Plade*, som hos *Pholas Dactylus*, eller ogsaa en noget stærkere, som bedækker begge *Hvirvlerne* og gjenntær under dette Laag to andre mindre dog mærkværdige Skalle, som det findes hos den *Ostindiske* eller *Siamiske* *Pholas*. De fleste komme deri overeens, at der langs med *Ryggen* fra *Hvirvelen* af ligger en meget tynd og smal *Plade*, som bedækker den *Som*, hvor de tvende Skalle støde sammen. En
Plade

Blade af lige Beskaffenhed er ogsaa fæstet paa den modsatte Side under Bugen af Muskelen. Dette var allerede Kiendetegn nok for at adskille Pholaderne fra de toskallede Muskler. Men den Omstændighed, at disse omtalte smaa Skalle strax falde af og tabes, naar Dyret døer, gjør det umueligt at faae nogen Wisshed fra denne Side, da tillige de to store Skalle selv falde fra hinanden, fordi de ikke, som andre Muskelarter, have nogen Ledetraad, hvorved de holdes sammen: af denne Aarsag ere ogsaa Pholaderne saa sieldne i Samlinger, da de paa ingen anden Maade kan have fuldstændige end ved at lægge dem i Brændeviin, saasnart de ere optagne af Havet og medens Dyret endnu er levende. Foruden de forskjellige Hielpeskalle, have Pholaderne endnu saameget særegt, der udmærker dem fra de toskallede Muskler. Den islandiske Pholas crispa undtagen, ere alle Pholadskallene tynde og brækkelige, desuden hyide og giennemsigtige, men mest. de ostindiske, og selv den største, nemlig Pholas costatus fra Virginien, hos hvilken man finder alt det indhulet og fordybet paa den indvendige Side, som paa den udvendige er ophøvet og forhøiet. Hos den største Deel Pholader er Randen af Skallen ved den underste og tykkeste Ende af Muskelen ligesom en Som kasted tilbage, saa at den derved bedækker Hvirvlerne. Saaledes ere ogsaa Skallene, især ved den nederste og tykkeste Ende udvendig besatte med Ribber, der løbe paa Bredden, og som igien ere belagte med skarpe Stier, ved Blod, 1ste Sætte.

Itgesom spidse Søm; efter Længden er Skallen desuden paa en egen Maade sribet. Denne Dannelse af Skallen, der ligner en Fiil eller Rasp, er ikke givet Pholaden for Stads Skyld allene, men er Dyret af den Aarsag ganske uundværlig, fordi det derved og formedelst sin, uagtet temmelig langsomme, dog bestandige Omdreien veed at udvide og forstørre sin Baa-ning. Endelig har Pholaden endnu noget særeget ved sin Skal, som kan tiene til et ubedrageligt Kiendemærke for hele Slægten. Dette er en udhulet og rund udbeiet Land, som har sit Udspring indvendig fra under Hvirvelen af enhver Skal og som i Længden udgør mere end en Trediedeel af Skallens Brede. Denne er ingen egentlig Land, som skal forbinde begge Skallene med hinanden, men tiener formodentlig Dyret til at fæste sig fast ved denne Deel af Skallen, da det ikke som Bivalves, er forsynet med to stærke Gener, men har derimod, som det synes, ikkun faaet en svag Muskel til at forbinde sine to store Skalle sammen. Enhver Pholade, den maae være af hvad Figur den vil; den maae være fra hvilken Verdens Deel den vil, den maae være stor eller liden, saa har den dog denne Land, som noget eiendommeligt.

Ikke alle Pholadskalle ere aabne i begge Ender, som nogle Forfattere ville regne med til Kiendetegnene; thi de ostindiske staae kun aabne i den forreste smalle Ende, hvor Dyret maae udstrække sit Hør; den tykke Ende af Skallen neden til er ganske tilsluttet. Paa samme

samme Maade forholder det sig med Trapholadens alle derimod, som komme af de europæiske Bænde, gabe i begge Ender.

Hvad der er at sige om Dyret selv, indbefatter følgende: en sei, kødagtig og udspændt Hinde slutter tæt om til den indvendige Side af Skallene og gaaer ud ved Hvirvlerne af de store Skalle, hvor den forbinder samme, saavel som de mindre med hinanden, og udfylder det Rum, hvor Skallene ikke passe sammen. Dyret selv er omgivet med en stærk membranøs Hinde, hvilken ligesom hos andre Muskelarter pleier at kaldes dens Kappe. Denne Kappe, hvori Dyret ligger, er aaben i begge Ender og ligner en Tragt. Igjennem den forreste og smalere Deel af Skallen udstrækker Dyret et kødagtigt Rør, som vel undertiden pleier at være sex Tommer langt. Det er deelt i tvende Kanaler, som jeg allerede ofte har meldt, hvoraf den eene Kanal er større end den anden. Paa de yderste Ender ere begge disse Rør forsynede ligesom med Trænder. Det lader sig formode af den store Forfskiellighed hos Pholadskallen, at de Dyr, som beboer den, ogsaa i nogle Henseender kunne være forfskiellige.

Man finder i Havet saa mangfoldige glennemboede Træstumper og Stene, som lade til at være beboede af Muskelarter. Stenene synes snart at være en Skieferart, snart en hårdet Leerart. Træet er unægtelig Rødderne af de Træer, som vore tæt ved Hærbredden. Det måae kun være mig tilladt at erin-

84 II. Betragtninger og Anmærkninger

kte, at dette Arbejde ikke maae skrives paa Pholadernes Regning; thi fra dem hidrøre vist ikke disse i Sædet omdrivende Ting.

Jeg har forhen vüist, at en stor Mængde toskallede Muskelarter pleie, ligesom Pholaderne, at bore sig ind i fremmede Legemer, og af dem lader det sig formode, at de have paataget sig dette Arbejde. Dog holder jeg det tillige for sandsynligt, at ogsaa andre Sæorme, som ikke ere forsynede med haarde Skalle, kunne være i Stand til at bore de utallige mange Hulter, som man finder hos saa mange Konchylier og andre Sæprodukter, uden derfor just at skulle opholde sig deri.

Nu kunne Elfferne af Konchyliologien vente af mig, at jeg ogsaa anfører Arterne, som udgiøre Slægteten Pholas, og saa mange af dem, som jeg eier. Jeg agter her at gaae frem paa samme Maade, som ved den foregaaende Slægt, nemlig: af de saa, som forekomme hos Linné, vil jeg beholde hans Benævnelse, da de ere saa almindelig bekendte og kun tilføie nogle Anmærkninger; de nye Arter derimod vil jeg beskrive noget vidtløftigere. Af Citationer har jeg kun taget saa, men dem som vare de beste og havde de tydeligste Figurer.

No. 1.

Pholas Dactylus. Testa oblonga hinc reticulato-striata. Lin. Syst. Nat. p. 1110.

No. 20.

Reaumur Mem. de l'Acad. de Scienc. 1712.

p. 125. Pl. 7. fig. 1. 2.

Dargenville Zormophose. Pl. 7. fig. Q.

Pennant Br. Zool. Tom. 4. Tab. 39. fig. 10.

Chemnitz. Tom. 8. Tab. 101. fig. 859.

Anmærkning.

De Pholader, som hyppig findes paa den franske Kyst ved Poitou og d'Aunis og tiene der til Spise, ligne i alle Maader dem, som opholde sig i det adriatiske Hav paa den lave Standbred ikke langt fra Ancona. De tvende store Skalle adskille sig derved fra dem, som komme fra Ostindien og Amerika hertil, at de ved den nederste og tykkere Deel af Skallen, ligesover for Hvirvelerne, have et rundt Udsnit, som, naar begge Skallene komme sammen, danner en hierteformig Abning. Ligeledes ved den øverste Kant, fra Hvirvelen lige indtil den yderste Spids danne begge Skallene imellem sig nok en anden, men mindre Abning, saa at begge de forreste Ender af de store Skalle gaae ud i en smal afrundet Spids.

Dyret selv, som behoer denne Pholade, ligger altsaa ganske blot for den hierteformige Abning, da

86 II. Betragtninger og Anmærkninger

ellers hos de fleste andre Arter intet er tilsynne af Dyrret, undtagen den lange Snabel eller Rør. Begge Skallene lægge paa Ryggen over Hvirvlerne en dobbelt overslaget Søm, som ganske bedækker dem, men som imellem sig selv ved tynde Skillerum ere afdeelte i smaae Kamre. Da Pholadeskallene ikke ere forbundne med Dyrret ved nogen Ledetand eller stærke Gener, som hos Bivalves, saa tiene derimod disse afdeelte Kamre til den Nytte, at den kisdagtige Hinde, hvormed begge de store Skalle indvendig ere udtapese-rede, og som træder ind imellem Hvirvlerne for at forbinde Skallene, desto lettere kan heste sig fast ved de smaae Kanaler.

Denne Muschelart opnaaer gjerne en Længde af $3\frac{1}{2}$ Tomme. Den har fire tynde Hielpeskalle, nemlig: to ligge paa langs ved Siden af hinanden over Hvirvlerne, den tredie ligger strax bag ved Hvirvelen og den fjerde, som er en lang, meget smal Plade, ligger paa langs og dækker Semmen, som er paa Ryggen. De stikke alletider i Keer paa de franske, engelske og irlandske Kyster.

No. 2.

Pholas costatus. Testa ovata, costis elevatis striata. Linn. No. 21.

Lister Hist. Conchyl. Tab. 434. fig. 277.

Gualtieri. Tab. 105. fig. G.

Chemnitz. Tom. 8. fig. 863.

An.

Anmærkning..

Denne Mholade er af sin Slægt den største, og jeg vil endnu lægge til, den allerfjønneste. Den har 25 til 26 smalle opheiede Ribber, som ere tæt besatte med smaae hule Skæl, der alle tage deres Udspring fra Midten af Hvirvelen og opfyldde den hele Muskel fra den ene Ende til den anden. Dybe og vide Furer dele bemeldte Ribber fra hinanden, og danne paa den indvendige Side af Muskelen glatte rundt opheuede Folder, som igien gjøre den underste Rand af Muskelskallen tagget: de smaae Skæl, som gire Ribberne og ere paa den udvendige Side rundt opheuede, forekomme paa den indvendige Side fordybende. Hvirvelen hos begge Skallene er dybt indrullet, men bliver ikke som hos andre Mholader bedækket af Skælsemmen. Denne staer i en smul Stilling fast lige og heit oprettet uden at berøre Hvirvelerne, hvorfor den fra den forreste og bageste Side faaer et Navlebul. Henimod den forreste Deel af Muskelen, hvor den begynder at blive smal, er Lippesømmen dobbelt ombøiet og gier da en tragtformig Fordybning. Paa den indvendige Rand af Muskelskallen og Sømmen, lige under Hvirvelen, ligger i en skæv Direktion, en forhøiet Riste paa enhver Skæl, ligesom en flad Tand. Den ene af dem griber ikke ind i den anden, men støde ifkun sammen og have i Midten et Hul; de krumboiede Tænder, som indvendig fra komme frem under Hvirvelerne, ere meget dybt udhulede og ved den nederste

Ende mere end en gang saa brede, som ved deres Udspring. Uagtet denne Art ikke har det hiertesformige Udsnit, som den forrige, saa lukker den sig dog alligevel ikke ved den underste Deel, men lader meget mere mange Mellemrum aabne, som Dyret ved sin kiedagtige Hinde maae tilslukke, og bedækker Sammenfaldingerne med sine Hielpeskalle. Om disse Hielpeskalle veed ingen Forfatter at sige noget med Visshed. Jeg var allerede fornsiet nok med at faae de store Skalle ved begge mine Exemplarer, og gav gierne Slip paa de smaae. Eifter, som den ældste Forfatter, der har bekiendtgjort denne Pholade, sætter dens Fædreland i Virginien. Det største af mine Exemplarer er $5\frac{1}{4}$ Tomme langt.

No. 3.

Pholas Siamensis. Testa oblonga, extremitate crassiore reticulato-muricata, tenuiore lævi. Valvulis accessoriis quatuor inæqualibus.

Nye Samlinger af det Kongelige Danske Videnskabs Selskabs Skrifter 3die Deel. Pag. 128 til 138 med Kobberet.

Chemnitz. Tom. 8. 18de Vignette p. 347.

Anmærkning.

Denne sexskallede siamske Pholade er formedelst sine fire Hielpeskalle den fældneste i sit Slags. Næst efter

efter Phol. Costatus overgaaer den alle øvrige Pholader i Længde, da den rigelig opnaaer fire Tommer. Paa den ydere hvelvede Skal, fra den tykkeste Ende til omtrent paa Midten efter Længden og Bredden er den besat med opspiede Ribber, der igien ere adskilte i smaae Skæl; den øvrige og smalle Deel af Skallen er ganske glat.

Sommen, som bedækker Hvirvlerne er her ligeledes dobbelt, og Mellemrummet imellem samme er som hos Phol. Dactyl. afdeelt i Kamre. Men det fioldneste hos denne Muskelart er Laaget under de fire Hielseskalle, som bedækker begge Hvirvlerne. Det er $1\frac{1}{2}$ Tomme langt og 10 Linier bredt, stærkt af Bygning, oventil hvelvet og unden til udhulet, i Stikkelse som en Patelle, hvilken det ogsaa ligner. Under dette Laag ligger den anden Hielseskæl, som i Sielendhed ikke giver den første noget efter. Denne Skal er langagtig firkantet og mod den forrige kun liden, men temmelig stærk: ovenpaa Midten af Kanden ligger en meget liden og smal Skal, som er besættet ved et Ligament. Rygsommen, hvor begge de store Skalle seies sammen, er bedækket med den fjerde Skal, som er lang, smal og tynd.

Denne Muskelart tilligemed Dyrret har jeg beskrevet i en Afhandling, som jeg forelæste det Kongelige Danske Videnskabers Selskab, i hvis ovenanførte Værk den er indført tilligemed en Tegning, saa at jeg desaugaaende kan henvise Liebhaberne derhen.

90 II. Betragtninger og Anmærkninger

No. 4.

Pholas candidus. Testa oblonga, undique striis decussatis muricata. Linn. No. 23. pag. 1111.

Gualtieri. Tab. 105. fig. E.

Pennant British Zeol. Tom. 4. Tab. 39. fig. 11.

Chemnitz. Tom. 8. fig. 861.

Anmærkning.

Denne *Pholademuskel* har meget tilfælles med de tvende foregaaende. Den er ligeledes hvid og gien-nemsigtig og de ophævede Striber, og Pigge ere paa den indvendige Side paa samme. Naade fordybde, som hos begge de foregaaende Arter. Paa den underste Deel er den mere buget, end den sidst beskrevne.

De med Pigge besatte Striber stige op over den hele udvendige Skal, da de hos den Siamiske *Pholade* ifkun række til Midten. Lippesømmen er enkelt og uden Kamre; den rækker lige ind til den yderste Kant af Skallen, stiger derfra i Hviden op over Hvirvlerne, hvilke den kun lidet berører. Denne Art er paa begge Ender mere afrundet end den sidst beskrevne. Den er fra Strandbredden ved Tranquebar.

No. 5.

No. 5.

Pholas explanatus. Testa ovata, reticulato-striata, apice lævi rotundata, margine anali explanato plano. Solander. Chemnitz. Tom. 8. fig. 862.

Anmærkning.

Denne Muskelart fortjener ustridig en egen Plads imellem Pholaderne. Det mærkværdigste ved samme er, at Hvirvelen indtager næsten Midten af Skallen, er til alle Sider fristaende, og synes, ligesom den hele Musfellskal, at være buget. Pippesommen ved den underste og bredeste Ende af Musfellskallen er paa den udvendige Side finstribet efter Længden, hæver sig da, i temmelig Afstand fra Hvirvelen, stærkt i Høiden og berører den tilsidst ikkun med en liden Spids.

De ophøiede Scriber, som baade paa langs og tværs glennemkønde Skallen, ere saavelson de smaae Knuder, hvormed de ere besatte, temmelig stumpe, dog ere de i Fordybningen paa den indvendige Side endnu tilsynne. I Forhold til Bredden og Tykkelsen er denne Muskelart ikkun kort og beskriver en maadellig langagtig Oval. Den er glennemsigtig, men ikke meget hvid. Den nedstammer fra Kysten ved Guinea. Dens Længde overgaaer Bredden to gange; den er nemlig 2 Tom. og 1 Lin. lang, og 1 Tom. 1 Lin. bred:

No. 6.

Pholas papyraceus. Testa ovali oblonga, antice oblique striata, striis remotis denticulatis, medio sulco notata. Solander.

Anmærkning.

Denne lille treflædede *Pholade* har en langagtig oval Figur. Fra *Hvirvlen* udløbe over den hele *Skal* efter *Breden* sine opstående *Striber*, som ved den første *Kant*, især med den underste og tykkeste *Deel*, ere besatte med spidse *Pigge*. Lige saadanne *Striber* gaae ogsaa paa *Længden*, men som ikkun indtage den halve *Deel* af *Skallen*, fra den underste *Side* at regne. *Lippesømmen*, der er tynd og fin, bedækker her *Hvirvlerne*, ligesom hos de fleste *Pholader*. Paa denne ligger en tredje *Skal*, som er lang og smal, imod *Hvirvlen* rund udhøiet, og indvendig fra udhølet. *Skallene* have paa den indvendige *Side* en skion *Glands*, og de udvendige *Striber* og *Pigge* vise sig indvendig paa det nøiagtigste fordybde. Naar begge *Skallene* ligge paa hinanden, have de en cylindrisk Figur, slutte ved den nedre eller tykke *Ende* tæt tilsammen, kun i den øverste eller smalle *Deel* ere de aabne, hvor *Dyret* udstrækker sin *Snabel* eller *Rør* med en dobbelt *Kanal* af $\frac{2}{3}$ til 1 *Tommers* *Længde*. Overhoved er dette *Dyr*, ligesom alle andre *Pholader*, indsluttet i en kiødagtig *Hinde* eller *Kappe*, hvorved de tvende *Skalle*, som dermed ere udtapeserede, forbindes, og haver kun ved begge

begge Ender een Abning. Farven er hvid og Skalfene meget tynde og brækkelige. En Rejsende har opsøgt den af sine Huller paa Strandbredden ved den engelske De Wiglt, hvor den sidder fast i Leer. Ligesledes bliver den funden stikkende i en Leergrund ved Strandbredden paa Den Føhr, beliggende ved Hertugdømmet Slesvig ved Nordsøen.

No. 7.

Pholas striatus. Testa ovata multifariam striata. Linné No. 22.

Anmærkning.

Da jeg ikke er vis paa, at den Pholade i min Samling, som jeg kunde troe at være Linnéi *Phol. Striatus*, er den rigtige, og Qualr. Fig. F. Tab. 105, som Linnéus anfører, forekommer mig betænkelig, saa har jeg hellere valgt, at gøre denne Pholade i min Samling til et nyt Species, og beskrive den under følgende No. 8, indtil jeg ved en gunstig Leilighed kan saae den sande Linnéiske *Pholas Striatus*.

No. 8.

Pholas quadrizonatus, pyriformis, arcis quatuor transversis binis lævibus, binis striatis, alternantibus.

Chemnitz. Tom. 8. fig. 864 - 66.

No.

Anmærkning.

Iblandt de forskjellige mærkværdige *Pholader* maae ogsaa denne lille Art opvække *Naturelskerens* Forundring. Dens Figur er pæreformig, og har foruden de to store Skalle, endnu fire Hjelpefalle. Enhver Overflade af begge de store Skalle har fire Afdelinger, som ikke allene ere forskjellige fra hinanden indbyrdes, men blive ogsaa ved Skæve Linier mærkelig adskilte. Neden til ved den tykke og runde Ende bliver henimod den yderste skarpe Kant adskilt fra den øverste Deel en smal og glat, hvid og giennemsigtig Flade, som ligger skævt efter Omkredsen af Muskelskallen, saaledes som vises i Tegningen Fig. 1. aa. Bemeldte øverste Deel bb er efter Længden og Bredden meget finstribet og har en uigiennemsigtig mat Farve. Den tredie Afdeling er den smalleste, er noget fordybet, efter Bredden meget finstribet og skiller sig fra de andre ved Farven, der er noget giennemsigtig. Litr. c. c. Den fjerde Afdeling er ved den forreste spidse Ende af Skallen Litr. d. d. og tager sit Udspring, ligesom den anden og tredie, fra Hvirvelen. Den er paa tværs fra oven til neden afdeelt i Skæl, som igjen efter Længden ere smukt sribede. Farven er som Kalkens uden Glands. De fire Hjelpefalle forholde sig ganske anderledes hos denne lille *Pholade*, end hos alle andre i Slægten. De ligge to og to sammen paa Ryggen af de store Skalle og støde sammen midt for Hvirvelerne; de tvende, som ere vendte mod

den

den tykkere Deel af Skallen Litt. l, ere meget fortere end de to andre Litt. f, som vende for til. De ligge ikke tæt an paa de store Skalle, men have paa hver Side et fælleds Baand eller Riste, Fig 2. h, som holde dem fast ved Hvirvelen, der er udbredt mod den indvendige Side af Musfellskallen, ligesom hos Bivalves, saa at de ikke saa let kan falde af og gaae forloren. — Den Tand, som hos alle andre Pholader kommer frem indvendig fra under Hvirvelen, tager hos denne sit Udspring fra ovenmeldte indad udbredte Lippesøm, Fig. 2. g. g; den er rund, foran tilspidset og baade ind- og udbeiet. Skallene ere indvendig hvide og glatte. Begge mine Exemplarer har jeg faaet fra Ostindien. Fig. 3. er den naturlige Størrelse.

No. 9.

Pholas pufillus. Testa oblonga rotundata arcuato-striata. Lin. No. 24.

Beschäftigungen der Berliner Gesellschaft Naturforschender Freunde. 4ter Band Tab. 5. p. 167.

Chemnitz. Tom. 8. fig. 867-71.

Anmærkning.

Da jeg, som før er meldt, udi en Afhandling i det Berlinske Selskabs Skrifter, har vidtløstigt beskrevet og tillige aftegnet denne femskallede Træpholade, saa

96 II. Betragtninger og Anmærkninger

saar vilde det være unyttigt her at igientage denne Beskrivelse.

No. 10.

Pholas crispatus. Testa ovali, hinc obrufiore crispato-striata, cardinis dente curvo. Linn. No 25.

Pennant. Brit. Zeol. Tom. 4. Tab. 40. fig. 12.

Lister. Tab. Anat. in Append. Tab. 19. fig. 3.

Chemnitz. Tom. 8. fig. 372-74.

Anmærkning.

Dette er den Pholade, hvorom jeg allerede tilforn har sagt, at den udmærker sig fra alle de øvrige Arter i Slægten ved sin tykke, stærke Skæl og ved sin mindre Grad af Siemenssigtighed. Figuren af den udgjør en egentlig Oval, da den i Forhold til Bredden er overordentlig kort.

Ved den underste og tykkeste Ende ere begge Skællene, ligesom hos *Phol. Dactyl.*, udskaaene og danne en hierteformig Åbning. Udvendig er Muskelskallen paa dette Sted rund hvelvet, og efter Længden igiennemtrukket med opsoiede, huult udtagede Striber, som igjen fra Hvirvelen ned ad blive overkrydsede af udbulede Furer. Udad imod Spidsen løbe disse med Skæl belagte Striber snevert sammen og faae derved

Ud.

Udseende af skarpe Pigge. Den øvrige Deel af Musfælskallen henimod den forreste Ende er mestendeels glat. Igiennem Midten af Skallen gaaer over tværs en fordybet Fure, som deler samme i tvende lige Dele. Hos unge Skalle er denne Fure paa den indvendige Side heit ophævet, og henimod den yderste Kant, efter den forreste Deel af Skallen at regne, sidde to store Muskel-Indtryk, saaledes som man seer det hos de toskallede Muskelarter. Hos andre Pholader seer man enten slet ingen, eller ikkun meget svage Spor deraf. Lippesømmen er stærk og bedækker ikke allene Hvirvelerne, men endogsaa en Deel af Musfælskallen selv. De krumme Tænder, som indvendig fra rage fremt under Hvirvelerne, ere meget lange og flade. Hos denne Muskelart saae jeg det bekræftet, som jeg formodede, nemlig: at disse Tænder blot maae tiene til Befæstigelse for Dyret i sin Skal. Over Hvirvelen ligger et langagtigt ovalt Laag, som er den tredje Skal hos denne Pholade; flere ere ikke bekiendte. Da denne Art har meget korte Skalle, saa bliver en stor Deel af Dyret ved sin forreste Ende ubedækket, men denne Mangel bliver erstattet ved en stærk, sammensfoldet og kruset Hinde, i Midten af denne udaf Skallene udstrakte Deel fremkommer et andet med en glat og hvid Huud beklædt cylindrisk Rør, afdeelt i tvende Kanaler. Paa den anden og brede Side, hvor Dyrets Kappe indvendig beklæder Skallene og omgiver Dyret, har samme i Midten en langagtig rund Aabsdet Vind, i Ro Gæfse. ning

98 II. Betragtninger og Anmærkninger

ning af Bidde som en liden Fieder, igiennem hvilken viser sig et tilrundet valseformigt Legeme. — Den hører hjemme i Norge og Island, ligesom den ogsaa pleier at falde hyppig i England. Fra Norge har jeg den af $3\frac{1}{2}$ Tommes Længde og 2 Tommers Brede.

No. 11.

Pholas crenularus. Testa ovata ubique reticulato-striata, antice superne hians; crenulata, cardine protruso truncato. Solander.

Pennant Brit. Zeol. Tab. 40. fig. 13.

Anmærkning.

Denne lille *Pholas* har megen Lighed med den forrige *Phol. crispatus*, og ved et flygtigt Oiekast kunde man let antage samme for et ungt, endnu ikke fuldvorent Exemplar af den sidste, men naar man betragter den noget næiere, seer man snart, at den udgjør en egen Art. Med begge *Pholadarterne Dactyl.* og *Crispatus* har den vel det hjerteformige Udsnit tilfælleds, derimod er den ikke, som den sidste, af en kort Oval, men af en langagtig smal Figur. Over den hele udvendige Flade af Skallen løbe efter deres Udsnit de hos *Phol. crispatus* omtalte taggede og ophævede Striber, men ere ved den underste Deel af Skallen, saavidt som det hjerteformige Udsnit gaaer, meget stærkere og danne ved de fra Hvirvelen af nedløbende og

ud

udhulede Furer saa mange pigformige Stæl, som ved den underste Rand seer ud som Tænder.

Denne lille Art har ikke, som *crispatus*, den forbyrde Fure, der deler Muskelskallen i tvende Dele, som hos hiin. —

Hvirvelen er smal, desuden noget indtrykt og bliver heller ikke bedækket af Lippesømmen. Ved den indvendige Side, der hvor Ledet er hos de toffallede Musfælarter, støde her tvende afrundede Knuder imod hinanden. Under disse komme de to krummede flade Tænder til Synne. Ikke langt fra den indvendige Rand ved den smalle Side af Muskelskallen viser sig et mærkelig ovale Musfel-Indtryk.

Dens Længde er 1 Tomme 2 Linier og Bredden 7 Linier. Efter de engelske Forfattere skal den aldrig blive større: Den er fra Den Wight og er optagen af en Leergrund paa Strandbredden ved Wanders Afsløb; dog bliver den ogsaa funden ved flere engelske Kyster.

Om Slægten *Teredo* Linnæi.

Omenskiint denne Slægt staaer i noie Forbindelse med den foregaaende *Pholas*, saa berettiger mig dog den Forskiel saavel i Dyrets som de steensfallede Deles Forhold til at lade *Teredo*-Slægten følge strax efter *Pholas*, isteden at forene hiin med samme, som Adanson og Müller have gjort.

Det er meget sandsynligt at Linné aldrig haver havt Leilighed at faae sin *Teredo* at see, han vilde vist ellers ei allene have givet os en ganske anden Beskrivelse om den, men ei heller have affondret samme saa vidt fra *Konchylicerne* i sit System—men havde efter al Formodning fremsat den som den 4de Klasse blant de mangeſkallede *Muskeler*. Ei heller haver han ænsfort mere end een Art, da der dog gives flere, og som jeg nu vil beskrive.

No. 12.

Teredo navalis, *remis pinnatis*.

Anmærkning.

Dyret af *Teredo* (*Træorm*) haver ligesom *Pholaderne* intet Redskab eller Fod for at kunne krybe, som andre *Muskelarter*, men behøver derimod en Bølg, hvor den kan være sikker for al Fare; den søger derfor i Selskab med de femskallede *Træpholader* (*Pholas pusillus* No. 9.) at udgrave sin Baaning i Bunden af Skibe og Væle ved Strandbredden, for at kunne sætte sig i Sikkerhed. De haardskallede Dele hos *Teredo* bestaae af 5 Stykker, som ere forskiellige. Det første og største er vel den lange Cylinder eller Rør, som indslutter Dyret tillige med de øvrige Skalle. Det er meget tyndt, men dog usædvanlig haardt. I begge Ender staaer det aabent og er ved den nederste Deel noget videre, end ved den forreste. De følgende
tvende

tvende Stykker ere de Skalle, som ere fæstede til Dyret ved en kiødagtig Hinde ligesom hos *Pholaderne*, de have samme Figur, kun med den Forskiel, at de ere ulige kortere og maaskee de korteste af alle Muskelarter.

Uden en nøiagtig Tegning af denne Træorm ville endog den fuldkomneste og nøisomligst forfattede Beskrivelse være utilstrækkelig for at blive Læseren forstaaelig; jeg kan derfor ved Hielp af denne fatte mig kortere end jeg ellers var i Stand til.

Naar begge Skalle ere sammensatte saaledes som de have deres naturlige Leie tillige med Dyret, da udgiøre de en Cirkel Fig. 1. Tab. 2. Saaledes som de oventil, hvor Hvirvlerne sidde og hvor Skallen er bredest, støde sammen paa en afrundet Forhøjning, ligeledes skeer det ogsaa nedentil, hvor Skallen er smal, at de slutte sammen paa ligesaadanne Knuder Fig. 1. 2. a. a. Den forreste Side Fig. 1. og 3. Litr. b. b. er finristet ligesom en Hiil, hvilken Dyret betiener sig af som et Redskab at bore med (og Linné har anseet for Dyrets maxillæ). Den bageste og bredeste Deel, som er glat af Skal Fig. 3. Litr. c, bliver tillige med de tvende fremstaaende og tilbagebøjede vingeformede Lapper, som have deres Udspring fra Hvirvlerne Fig. 2. og 3. Litr. d. d. formedelst en kiødagtig Hinde forenet med Dyret, og denne tilkukker ganske de Abninger, som begge Skallene lade imellem sig. De krumme Tænder komme ogsaa frem indvendig fra under-Hvirvlerne, ligesom hos *Pholaderne*; de ere meget lange,

og efter Skallen rundboiede, bag ved Roden flad og smal, men bliver ved den forreste Ende noget bredere og som en Ske udhulet, og tiener ligeledes til nærmere Forbindelse med Dyret. De to mindste og sidste haardskallede Dele have et Redskab, der ligner en Pennesieder Fig. A, for at kunne tilslutte Dyrets forreste Aabning. Dette Redskab er en Tomme langt, hvoraf Skallen udgjør den halve Deel og den anden halve Deel, som et flad paa den ene og rund paa den anden Side, bestaaer af 12 smaae Bøgere, hvoraf det ene sidder inde i det andet, og bliver efterhaanden mindre og mindre, indtil de tilsidst løbe ud i en Spids. Om Dyret skal jeg siden give Underretning, naar jeg først haver beskrevet de to følgende Species.

No. 13.

Teredo norvagicus, remis ovatis.

Adanson. Pl. 19. Taret.

Anmærkning.

Forforskjellen af denne Species ligger i de fire haardskallede Dele. De to endte største Skalle, som sidde fast ved den nederste Ende af Dyret og udgjøre en Cirkel Fig. 4., ere i et andet Forhold end de forrige. Denne Deel, hvoraf Dyret betiener sig til et Redskab at bore med, og som til den Ende er fin riflet som en Fiil, ere her ulige bredere Fig. 5. c, og derimod den glatte og bageste Deel saa meget smallere F. De vingefor-

mede

mede Lapper ere smaae, sidde ligefrem og ikke tilbage-
 bøiet, og af den Aarsag blive Nabningerne paa begge
 Sider saa meget mindre. Lænderne have ved denne
Teredo en ganske anden Figur, de ligne paa det næieste
 en udstrakt Vinge af en Fugl. Ved Roden ere de
 smalle udskaarne og fæstet foran lige under Hvirvlen,
 de ere brede og flade som et Knivblad, tynde som Pa-
 pier, rund indbsiede efter Skallene, og har $\frac{2}{3}$ Deel af
 sammes Længde Fig. 6. Litt. g. Begge de mindste
 haardskallede Dele af denne Træorm ere to smaae Pla-
 der, af Figur som et Aareblad, hver med en liden
 Stilk Fig. B. Paa den ene Side ere de udhulede med
 en opstaaende smal Rand imod Stilkken, paa den an-
 den Side rund indbsiede.

Udi Friedrichsværns Havn i Norge, hvor Kongens
 Krigsskibe laae, havde disse Træorme boret sig
 ind i samme og det udi Egetræ; og ligeledes ved et
 Skib, som laae 3 Maaneder i Taarningens Havn tæt
 ved Tronhiem. Dette Slags er langt fra ikke saa ak-
 mindelig som den foregaaende.

No. 14.

Teredo batavus, remis furcatis.

Neue Beschreibung des holländischen See- oder
 Walmwurms, 1733. Tab. 1. fig. 7. Tab. 3.
 fig. 18.

Anmærkning.

Den tredie Art af *Teredo* er endelig den Høllandske. Det var de Træorme, som 1731 satte hele Holland i Skræk, da de ved at giennembore Pæle ved Dæmningerne og Digerne, lode mange Stæder, som vare byggede paa et slags Pæle, befrygte megen Ulykke. De to rundboiede Skalle ere med ganske liiden Forskiel af samme Figur som foregaaende, men de to mindste have en fremmed Skabning. I Stedet at de forrige var af Figur som et Nareblad, saa ere disse fra den forreste Ende rund udskaarne og have en Spids paa hver Side som en Fork; paa den ene Overflade ere de hvelvede og ved den anden udhulede Fig. C. Af dette Slags Træorme haver jeg her fra vore Skibe, iblant tusinde aldrig seet meer end et eneste Exemplar.

Dyret er et meget blødt Legeme, og finder man det sielden anderledes end opløst til Slim; kun de haardskallede Dele finder man uforstyrrede ligge om hverandre i deres Bolig. Denne Træorm har ligesom Solen et tyndt hindagtig Rør, som med Muskler er fæstet til begge Ender af den haardskallede Cylinder; i denne saakaldte Kappe eller hindagtige Rør svæver Dyret Fig. 7. Formedelst sammes Giennemsigtighed seer man Maven i Dyret a. b. Det har kun en eneste Åbning, hvorigiennem Dyret kan trække sin Næring og have Udgang til Søevandet; denne Åbning er ved dens forreste og smalleste Ende c. c, hvor en stærk Muskel holder Dyret fast ved det cylindriske Rør,

Rør, og hvor de tvende smaae Skalle d. d. ere forbundne. Fra Midten udstrækker det sit dobbelte Rør, som alle *Pholadedyr* e. Naar Dyret indtrækker dette korte dobbelte Rør, saa lukker de smaae haardskallede Dele d. d. Huset ganske tæt til. — Her er Naturforskerne ingen anden *Bei* aaben til en anden Formodning, hvorledes dette Dyr nemlig har kunnet trænge sig ind i Træet og udgrave sin Baaning, der hvor man udvendig intet videre Spor kan see, end et lidet Hul, af Størrelse som et Knappenaalshoved, end denne; af Ungerne af *Teredo* have trængt sig igiennem Pori af Træet, som desuden af Søevandet var udvidet og udblødet, og der ved Hielp af sine medfødtede Redskaber, ved idelig at vende og dreie sig haver udgravet sin Baaning, hvor de for bestandig vare indsluttede, og formædelt et med tvende Kanaler forsynet Rør kunde igiennem den ene hiden Aabning trække Luft og Næring til sig og igiennem den anden skaffe sig af med det Overflødige.

No. 15.

Teredo nucivorus, remis semipektinatis.

Naturforscher, 13 Band p. 53. Tab. 1. 2.

Anmærkning.

Et andet Slags af *Teredo* har jeg opdaget i stenelege Drnrør, der bore sig ind i et Slags Redder, som drive omkring paa Søen i Ostindien; disse har jeg til-

lige med Dyret siden efter forskrevet i Spiritus fra Tranquebar, og er saaledes bleven istandsat til at give en tydelig Beskrivelse saavel over Dyret, som over dets haardskallede Baaning og den Frugt, hvori det indquarterer sig. Tab. 2. Fig. D.

I en fuldstændig Afhandling med tvende tilføiede Kobberer, som er indrykket i det 13 Stykke af Naturforskeren p. 53. Tab. 1. og 2. har jeg allerede gjort dette, og det vilde derfor være overflødigt her at igientage det. I det 20de Bind af Naturforskeren pag. 1. har jeg ladet indføre en systematisk Beskrivelse af denne omskrevne fisdne Frugt fra Hr. Doct. Koenig, paa min Anmodning.

Alle de i denne Afhandling beskrevne Kondhyller ere Originalstykker af min Samling.

Forklaring over Tab. 1. og 2.

Tab. 1. *Pholas quadrizonatus*

Fig. 1 - 3.

Fig. 4. *Pholas papyraceus*.

Tab. 2. *Teredines*. Fig. 1 - 7. og Litr. A. B. C. D.

